

**Metodologia privind organizarea și desfășurarea examenelor de
licență și disertație**

– Facultatea de Teologie –

Cuprins

Preambul	4
I. Dispoziții generale	4
II. Organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor de absolvire, licență și master	5
A. Înscrierea la examenul de finalizare a studiilor	5
B. Comisiile de examen	5
C. Structura și desfășurarea examenului de finalizare de studii	5
C.1. Desfășurarea examenului de licență la programul Teologie Pastorală	6
C.2. Desfășurarea examenului de licență la programul Muzică Religioasă	6
C.3. Desfășurarea examenului de disertație la programele de Master Teologie Istorică, Master Teologie Sistematică și Master Teologie Practică	7
D. Contestațiile	7
ANEXE	8
Anexa 1. Tematica și bibliografia pentru proba de Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate – programul de licență Teologie Pastorală	9
Anexa 2. Tematica și bibliografia pentru proba de Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate – programul de licență Muzică Religioasă	11
Anexa 3. Îndrumar privind elaborarea lucrării de licență și de disertație la programele de studii din Facultatea de Teologie	14

Preambul

Prezenta Metodologie a fost elaborată în temeiul:

- Legii Învățământului Superior nr. 1991/2003, cu modificările și completările ulterioare
- Legii nr. 50 din 24 aprilie 2000 privind dreptul absolvenților învățământului superior particular de a susține examenul de finalizare a studiilor la instituții de învățământ superior de stat acreditate;
- Ordinul 3691/2024 pentru aprobarea Metodologiei-cadru de organizare și desfășurare a examenelor de absolvire, licență/diplomă și disertație;
- Cartei Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.
- Regulamentului privind organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire, de licență/diplomă și disertație în Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu (în continuare *Regulamentul ULBS*).

Metodologia stabilește regulile generale privind organizarea și desfășurarea examenelor de licență și de disertație la programele de studii de licență și de master organizate de Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

I. Dispoziții generale

Art. 1

Facultatea de Teologie organizează următoarele examene de absolvire:

- a) examen de licență, pentru ciclul de studii universitare de licență;
- b) examen de disertație, pentru ciclul de studii universitare de masterat

Art. 2

(1) Examenul de licență pentru studiile universitare de licență constă din:

- a) probă de evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate și
- b) o probă de prezentare și susținere a lucrării de licență.

(2) Examenul de disertație pentru studiile universitare de master constă în:

- a) probă de prezentare și susținere a lucrării de disertație.

(3) Conținutul și modul de susținere a probelor examenului de finalizare de studii pentru fiecare program de studiu se stabilesc prin prezenta metodologie a Facultății de Teologie.

(4) Metodologia include un *Îndrumar privind elaborarea lucrării de licență și de disertație* (Anexa 3).

(5) Prezentarea și susținerea lucrării de licență și de disertație este publică, în sensul posibilității participării studenților, candidaților la examenul de finalizare și cadrelor didactice din ULBS.

Art. 3

(1) Facultatea de Teologie organizează, anual, două sesiuni de examene de finalizare a studiilor, de licență și master, de regulă, în luna iunie/iulie a anului universitar curent, respectiv în luna februarie/martie a anului universitar următor.

(2) Perioadele sesiunilor de examene de finalizare de studii sunt cuprinse în structura anului universitar, aprobată de Senatul ULBS (<https://www.ulbsibiu.ro/ro/studenti/studii/structura-an-universitar/facultatea-de-teologie/>), și se aduc la cunoștința studenților cu cel puțin șase luni înainte de prima zi de înscriere la examenul de finalizare de studii.

II. Organizarea și desfășurarea examenelor de finalizare a studiilor de absolvire, licență și master

A. Înscrierea la examenul de finalizare a studiilor

Art.4

- (1) Facultatea de Teologie organizează examene de finalizare a studiilor pentru absolvenții proprii sau ai altor instituții de învățământ superior de stat sau particulare, din promoția curentă și din promoțiile anterioare, cu respectarea prevederilor legislației naționale și ale Regulamentului ULBS.
- (2) Înscrierea candidaților pentru susținerea examenului de finalizare a studiilor se efectuează conform prevederilor Art. 5-8 din Regulamentul ULBS.
- (3) Înscrierea se face individual, de către fiecare absolvent, la secretariatul Facultății de Teologie. Înscrierea se face cu cel puțin 5 zile înainte de data stabilită pentru prima probă, respectiv data prezentării și susținerii lucrării de disertație, pentru absolvenții de master.

Art. 5

- (1) Conținutul dosarele de înscriere la examenul de licență și de disertație trebuie să fie alcătuit conform Art. 6 și 7 din *Regulamentul ULBS*.
- (2) Înscrierea presupune și obligația absolventului de a transmite lucrarea de licență/disertație, în format electronic, însoțită de acceptul coordonatorului științific și de o declarație pe proprie răspundere privind originalitatea lucrării, după modelul prezentat în Anexa 1 a *Regulamentului ULBS*.
- (3) Lucrarea de licență/disertație va fi transmisă prin e-mail sau printr-o platformă electronică propusă de universitate/facultate, cu cel puțin 10 zile înainte de prima probă.

B. Comisiile de examen

Art. 6

- (1) Comisiile pentru examenul de finalizare a studiilor și comisiile de contestații se stabilesc pe programe de studii. Componența comisiilor este propusă de departamentul facultății, avizată de Consiliul Facultății și aprobată de Senatul ULBS. Comisiile se fac publice pe pagina web a facultății (<https://teologie.ulbsibiu.ro/>).
- (2) Componența comisiilor și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească membrii acestora sunt stabilite prin prevederile Art. 9 din Regulamentul ULBS.
- (3) Componența comisiilor pentru examenele de licență și de disertație și a comisiilor pentru soluționarea contestațiilor, precum și numărul membrilor acestora nu se modifică pe durata desfășurării examenelor de finalizare a studiilor.
- (4) Comisia de soluționare a contestațiilor formulate pentru rezultatul la proba scrisă este formată din cadre didactice titulare ale ULBS care nu fac parte din comisia de elaborare a subiectelor și de corectare a lucrărilor și care au specializare în disciplina/disciplinele care formează tematica probei.

C. Structura și desfășurarea examenului de finalizare de studii

Art. 7

Examenele de finalizare a studiilor pentru programele de studii organizate în Facultatea de Teologie se desfășoară în conformitate cu prevederile Art. 10-18 din *Regulamentul ULBS*.

Art. 8

- (1) Datele calendaristice de desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor cuprinse în structura anului universitar se propun de decanul facultății, se avizează de Consiliul Facultății și se aprobă de Senatul ULBS.
- (2) Tematica, bibliografia, modalitatea de susținere și modul de desfășurare a probelor sunt afișate pe pagina web a facultății cu minim 6 luni înainte de prima zi a sesiunii de examen de finalizare a studiilor de licență și de disertație.

Art. 9

În cazul candidaților care au o dizabilitate, pentru organizarea și desfășurarea corespunzătoare a examenului de absolvire, decanul facultății propune spre avizare consiliului facultății măsuri specifice, cu luarea în considerare a recomandărilor prevăzute în *Anexa 4 a Regulamentului ULBS* și fără a aduce atingere scopului examenului de finalizare studii.

Art. 10

Rezultatele obținute de candidați pentru fiecare probă se comunică prin afișare la sediul facultăților și pe pagina de web, cu menționarea datei și a orei de afișare, în termen de cel mult 48 de ore de la data susținerii probei de către ultimul candidat prezentat în intervalul orar stabilit, respectând reglementările privind protecția datelor cu caracter personal.

C.1. Desfășurarea examenului de licență la programul Teologie Pastorală

Art. 11

- (1) Proba 1 a examenului de licență de *Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate* se susține sub formă de lucrare scrisă. Tematica și bibliografia pentru proba 1 este precizată în Anexa 1 a Metodologiei prezente.
- (2) Durata probei scrise de evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate nu poate fi mai mare de 3 ore.
- (3) Desfășurarea probei, corectarea și notarea lucrărilor se fac conform prevederilor Art. 11 din *Regulamentul ULBS*.

Art. 12

- (1) Proba 2 constă în *prezentarea și susținerea lucrării de licență* și se desfășoară conform prevederilor Art. 12-13 din *Regulamentul ULBS*.
- (2) Cerințele formale și de conținut ale lucrării de licență sunt prevăzute în *Îndrumarul privind elaborarea lucrării de licență și de disertație* inclus în Metodologia prezentă (Anexa 3).

Art. 13

- (1) Nota de promovare pe fiecare probă trebuie să fie minim 5,00, iar media probelor, calculată ca medie aritmetică a notelor acordate exclusiv de membrii comisiei de examen, trebuie să fie minim 6,00.
- (2) Notele acordate de membrii comisiei de examen pentru susținerea lucrării de licență sunt numere întregi de la 1 la 10.
- (3) Media examenului de absolvire și a examenului de licență se calculează cu două zecimale, fără rotunjire, exclusiv în baza mediei probei/probelor.

C.2. Desfășurarea examenului de licență la programul Muzică Religioasă

Art. 14

- (1) În conformitate cu Art. 2, alin. 4 din *Regulamentul ULBS*, în cadrul probei privind evaluarea

cunoștințelor fundamentale și de specialitate pentru programul Muzică Religioasă se susțin probe specifice. Acestea sunt probe scrise, orale și/sau probe practice.

- (2) Proba 1 a examenului de licență constă în Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate la:
 - a) *Disciplina fundamentală*: Teorie, dictat, solfegiu (oral) sau Istoria muzicii (scris) la alegere (3 credite)
 - b) *Disciplina de specialitate*: Cântare bisericească bizantină (oral) sau Teoria muzicii bizantine (scris) la alegere (3 credite).
- (3) Tematica și bibliografia pentru proba 1 este precizată în Anexa 2 a Metodologiei prezente.

Art. 15

Proba 2 constă în *prezentarea și susținerea lucrării de licență* în forma unei lucrări de sinteză, cu subiect din disciplinele Istoria muzicii, Folclor, Paleografie bizantină, Forme și analize muzicale sau Armonie (4 credite)

Art. 16

- (1) Nota de promovare pe fiecare probă trebuie să fie minim 5,00, iar media probelor, calculată ca medie aritmetică a notelor acordate exclusiv de membrii comisiei de examen, trebuie să fie minim 6,00.
- (2) Notele acordate de membrii comisiei de examen pentru susținerea lucrării de licență sunt numere întregi de la 1 la 10.
- (3) Media examenului de absolvire și a examenului de licență se calculează cu două zecimale, fără rotunjire, exclusiv în baza mediei probei/probelor.

C.3 Desfășurarea examenului de disertație la programele de Master Teologie Istorică, Master Teologie Sistematică și Master Teologie Practică

Art. 17

- (1) Proba constă în prezentarea și susținerea lucrării de disertație și se desfășoară conform prevederilor Art. 12-13 din Regulamentul ULBS.
- (2) Cerințele formale și de conținut ale lucrării de disertație sunt prevăzute în *Îndrumarul privind elaborarea lucrării de licență și de disertație* inclus în Metodologia prezentă (Anexa 3).

Art. 18

- (1) Notele acordate de membrii comisiei de examen pentru susținerea lucrării de disertație sunt numere întregi de la 1 la 10.
- (2) Nota finală se calculează ca medie aritmetică a notelor acordate exclusiv de membrii comisiei de examen. Media se calculează cu două zecimale, fără rotunjire, exclusiv în baza mediei probei.
- (3) Promovarea examenului de finalizare a studiilor de master se realizează prin obținerea notei minime de 6,00.

D. Contestațiile

Art. 19

- (1) Contestațiile privind rezultatele probei scrise de evaluare a cunoștințelor de specialitate se depun, în termen de cel mult 24 de ore de la afișarea rezultatelor, la secretariatul facultății sau se trimit prin e-mail, în formă scanată, la adresa de e-mail a secretariatului facultății.
- (2) Contestațiile se soluționează în termen de cel mult 2 zile lucrătoare de la data încheierii perioadei de depunere a contestațiilor de către comisia de analiză și soluționare a contestațiilor.
- (3) Procedura în caz de contestații se desfășoară în conformitate cu prevederile Art. 17 din Regulamentul ULBS.

ANEXE

Anexa 1. Tematica și bibliografia pentru proba de Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate – programul de licență Teologie Pastorală

Subiecte pentru Examenul de Licență

Sesiunile: iunie 2025; februarie 2026

1. Revelația dumnezeiască, izvorul credinței creștine – sinteză, TTDE,62-76; TDO,1, 9-23; Legătura indestructibilă dintre Sfânta Scriptură, Sfânta Tradiție și Biserică; TDO,1,53-65; **Cunoașterea rațională și cunoașterea apofatică a lui Dumnezeu și legătura dintre acestea**, TDO,1, 115-129; „Dumnezeu ne-a făcut pentru a-L cunoaște”- introducere la *theognosia* în gândirea Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, ÎB 42-66);

2. Atributele și lucrările necreate ale lui Dumnezeu și raportul lor cu ființa Sa: Dumnezeu ni Se comunică prin lucrările Sale necreate; Sensul caracterului “de sine” al atributelor divine și supra existența lui Dumnezeu; Caracterul apofatic al lui Dumnezeu ca realitate personală supraexistentă; Existența prin Sine- izvorul a toată existența, TDO,1, 150-161,

Eternitatea TDO1,177-204, **Sfințenia**, TDO 1, 265-285, **Iubirea**, TDO 1, 286-292.

3. Sfânta Treime – “structura supremei iubiri”, TDO,1,293-318; Taina Sfintei Treimi în Sfânta Scriptură, TDS,1,286-292; TTDE, 89-97.

4. Cosmologia sau ktisiologia – sinteză: Lumea, operă a iubirii lui Dumnezeu destinată îndumnezeirii; TDO,1,337-352; Motivul și scopul creației; Lumea ca dar al lui Dumnezeu și crucea pusă pe acest dar, TDO,1,352-360; Lumea, operă rațională a lui Dumnezeu, pe măsura rațiunii umane în progres continuu spre sensuri tot mai înalte ale ei; TDO,1, 360-374.

5. Antropologia teologică – sinteză, Crearea omului; TTDE, 107-110; Omul, chip al Arhetipului: „chip al Chipului” OAÎ,65-83; Constituția omului; TDO,1, 391-405; Trupul – „organ străveziu al tainei infinite a lui Dumnezeu”, TPDVU, 135-142)

6. Hristologia – sinteză: Pregătirea omenirii pentru venirea Mântuitorului; TDS,2,7-15; TDO,2,7-21; *Carmen Christi* (Filip.2)- text și exegeză, *Metamorphosis* TPDVU, 180- 210 ; Întruparea Fiului lui Dumnezeu pentru mântuirea omului; Cele două dogme; Noua creație în Cuvântul lui Dumnezeu întrupat; Comentariu: Tainele Întrupării; TTDE,117-121;143-144; Definierea dogmatică a Persoanei lui Iisus Hristos; TTDE,121-123; Unirea ipostatică și consecințele Întrupării Cuvântului pentru mântuirea noastră; TDS,2, 20-31; TDO,2, 58-111; TTDE, 123-124); Moartea pe Cruce (Sfântul Atanasie cel Mare, PSB 15, 114-117; Învierea și Înălțarea, TDO 3,159-198

7. Iconomia Duhului Sfânt și legătura Sa cu iconomia Fiului, TTDE,144-148; Lucrarea Duhului lui Hristos în Biserică sau harul dumnezeiesc și colaborarea liberă a omului cu acesta; TDO,2,311-329; *Hristomorfizarea omului*- sinteză din ÎB116-136

8. Înțelesurile și etapele mântuirii omului în Biserică, TTDE, 130-142; Necesitatea credinței și a faptelor bune în însușirea mântuirii; TDO,2, 375-388; Asemănarea cu Dumnezeu sau îndumnezeirea omului: *Sinergia, theosis și epektasis*, TTDE,150-157

9. Preacinstirea Maicii Domnului, cinstirea sfinților, icoanelor și moaștelor, TTDE,167-172; mariologia ca theotokologie DEE,136-; Aspectul mariologic al Bisericii, O,162-168

10. Eclesiologia – sinteză: F.Ap.2, schiță de exegeză; Pogorârea Sfântului Duh și începutul Bisericii, TDO,2, 201-214; Constituția teandrică a Bisericii, TDO,2, 214-236; Însușirile Bisericii, TTDE, 159-162; Eclesiologia comparată- deosebiri confesionale, TTDE,164-166; “**Forma Bisericii**”-prezența tainică a Sfintei Treimi în viața umană, ÎB, 116-136

11. Fundamentul hristologic și eclesiologic al Sfințelor Taine, TDO,3, 7-34, TTDE, 175-180

12. Sfintele Taine de inițiere – sinteză, temeiurile biblice și teologia Tainelor: Taina Sfântului Botez, TDO,3,35-62, TTDE,183-184; Taina Mirungerii, TDO,3,66-83, TDS,2,219-224, TTDE,184-185; Dumnezeiasca Euharistie, TDO,3,76-

126,TDS,2, 224-243,TTDE,186-187- temeieri biblice, cuvintele de instituire și scurtă exegeză la: In.6; Lc.24; ICo.10; ICo.11

13. Preoția lui Hristos în Biserică: ierarhia bisericească, temeieri biblice. Întreita slujire a lui Hristos în Biserică, preoția generală personală și preoția slujitoare a Bisericii; TDO,2, 236-263; Ierarhia bisericească; TDS,2,170-175; Relația dintre preoția slujitoare (pastorală) și preoția generală (baptismală) în Biserică 1Pt.2 și 1Pt.5,Epistolele pastorale;TDSECO,363-366;Ierarhia Bisericii în catolicism,TDS,2, 182-187; Ierarhia, după protestanți,TDS,2, 194-196; Taina Hirotoniei sau a Preoției- **temeieri biblice și teologia Tainei** , TDO,3, 149-183, TDS,2, 255-259, TTDE, 187-188

14. Eshatologia –sinteză: Învățătura creștină despre moarte și nemurirea sufletului, TDO, 3, 223-255, TTDE,195-202; Judecata particulară și consecințele ei pentru starea sufletelor. Rugăciunile pentru cei adormiți în Domnul, Diferențe confesionale, TTDE, 202-213, Eshatologia universală. Sfârșitul chipului actual al lumii și desăvârșirea ei. Semnele sfârșitului,TDO,3,368-404; Chipul înnoit al lumii. Parusia sau a doua venire a Domnului,TDO,3, 404-420, Învierea morților. Natura trupurilor înviate, TDO,3, 421-449; Judecata universală sau obștească și viața veșnică, TDO,3, 449-481;“... și viața veacului ce va să vie”- trăsătura fundamental eshatologică a Teologiei Ortodoxe,DEE, 309-315

N.B. **Candidații vor cunoaște foarte bine temeierile biblice pentru învățătura noastră de credință**

Abrevieri

TDO (1,2,3), Pr.Prof.Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă* (București, 2003, 3 vol.); **TDS (1,2)**, Prof. Nicolae Chițescu,Pr.Prof. Isidor Todoran, Pr.Prof. I.Petreuță, *Teologia Dogmatică și Simbolică* (1958, Cluj N. 2004,5); **TTDE**, Pr.Prof.Dr. Ion Bria, *Tratat de Teologie Dogmatică și Ecumenică* (București, 1999), reed. în 2 vol., Sibiu, 2009; **OAÎ**, Panayotis Nellas, *Omul-animal îndumnezeit* (Sibiu, 1999); **TDSECO**, Nikos Matsoukas, *Teologie Dogmatică și Simbolică II, Expunerea Credinței Ortodoxe* (București, 2006), **O**, Paul Evdokimov, *Ortodoxia*, București,1996; **DEE**, Karl C.Felmy, *Dogmatica experienței ecleziale*, (Sibiu, 1999); **TPDVU**, Nicolae Moșoiu, *Taina prezenței lui Dumnezeu în viața umană. Viziunea creatoare a Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae* (București, 2002); **ÎB**, *Idem, Îndrumar bibliografic și prelegeri*. (Sibiu, biblioteca Facultății, disponibil și în formă electronică)

Anexa 2. Tematica și bibliografia pentru proba de Evaluare a cunoștințelor fundamentale și de specialitate – programul de licență Muzică Religioasă

Proba 1

i. **Disciplina fundamentală (la alegere)**

• **Teorie-Solfegiu-Dicteu (oral) – Subiecte:**

1. *Sistemul modului major*
2. *Sistemul modului minor*
3. *Intervalele muzicale. Răsturnarea intervalelor*
4. *Acordurile. Răsturnarea acordurilor*
5. *Ritmica. Ritmul binar. Ritmul ternar*
6. *Tempoul. Caracterul execuției muzicale*
7. *Transpoziția*
8. *Modulația*
9. *Notele ornamentale*
10. *Sistemul tonal*
11. *Metrica.*

Bibliografie:

- Giuleanu, V., Iușceanu, V., *Tratat de teorie a muzicii*, vol. I-II, București, Edit. Muzicală a Uniunii Compozitorilor, 1963.
- Bertalotti, *Fifty-six solfeggio*, Budapest, Zenemukiado Vallalat, 1968.
- Rîpă, C., Nedelcuț, N., *Solfegiu pentru toți - Manual complet de învățare a citirii muzicale*, vol. I-II, Cluj-Napoca, Edit. MediaMusica a Academiei de Muzică „Gheorghe Dima”, 2002.

• **Istoria Muzicii – Subiecte:**

1. JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)
 - 1.1 *Viața*
 - 1.2 *Concerte Brandenburgice, Suitele și Cantatele*
 - 1.3 *Muzica religioasă la Bach. Magnificat, Patimile și Messa Înaltă.*
2. FRANZ JOSEPH HAYDN (1732-1809)
 - 2.1 *Viața*
 - 2.2 *Creația pentru orchestră simfonică. Divertismente, uverturi și concerte. Simfonia.*
 - 2.3 *Creația vocal - simfonică. Missa și oratoriile*
3. GEORG FREDRICH HAENDEL (1685 - 1759)
 - 3.1 *Viața*
 - 3.2 *Creația de operă*
 - 3.3 *Oratoriile și concertele grossi*
4. W.A. MOZART (1756-1791)
 - 4.1 *Viața*
 - 4.2 *Creația de muzică de camera: Lied-uri, Sonatele pentru pian, (duo-uri și trio-uri). Cvatetele și cvintetele instrumentale.*
 - 4.3 *Simfoniile*
 - 4.4 *Genul concertant*
 - 4.5 *Opera și creația religioasă.*
5. LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)
 - 5.1 *Viața.*
 - 5.2 *Sonatele pentru pian, vioară și pian, violoncel și pian.*
 - 5.3 *Creația simfonică*
 - 5.4 *Creația vocal - simfonică (Opera, Cantata, Oratoriul, și Missa)*
7. GEORGE ENESCU (1881-1955) *Viața și opera*

Bibliografie:

1. Grove's Dictionary of Music and Musicians, Macmillan and Co. Ltd, London, 2000
2. The Oxford Companion to music, Oxford University Press, London, 1967
3. Berger, W. G. - *Muzica simfonică*, ghid, vol I-IV, Editura Muzicală, București, 1976
4. Brăiloiu, Constantin - *Opere* vol I, Editura Muzicală, București, 1967
5. Brumaru, Ada - *Romantismul muzical*, Editura Muzicală, București, 1966
6. Bughici, D-Dicționar de forme și genuri muzicale, Editura muzicală, București, 1974
7. Eisikovitz, Max - *Polifonia vocală a Renașterii*, Editura Muzicală, București, 1966
8. Iliuț, Vasile - *O carte a stilurilor muzicale*, Editura Academiei de Muzică, București, 1996
9. Ocneanu, Gabriela - *Istoria muzicii*, Vol I, Editura TIMS, București, 1993
10. Pascu, George și Boțocan, Melania - *Popasuri în istoria muzicii*, Editura Spiru Haret, Iași, 1995
11. Ștefănescu, Ioana - *O istorie a muzicii universale*, vol I-IV, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995,1996, 1998, 2000
12. Bentoiu, Pascal - *Capodopere enesciene*, Editura Muzicală, București,1984
13. Pascu, George, Boțocan Melania - *Hronicul muzicii ieșene*, Editura Noel, Iași, 1997
14. Vancea, Zeno - *Istoria muzicii bizantine și evoluția ei în spiritualitatea românească*, vol I- II, Editura Interprint, București, 1997

b.) Disciplina de specialitate (la alegere)

• Cântare bisericească bizantină – (oral):

- Cântările în notație psaltică: *Doamne strigat-am..., Să se îndrepteze...; Troparul Învierii și al Născătoarei de Dumnezeu*, pe cele opt glasuri.

Bibliografie:

- *Buchet muzical athonit, Cântările utreniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2007
- *Buchet muzical athonit, Cântările vecerniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2008
- *Anastasimatarul Uniformizat și Vecernierul*, transcris în notație lineară de Profesor N. I. Lungu, Pr. Prof. Gr. Costea și Prof. I. Croitoru, ed. IBMBOR.

• Teoria muzicii bizantine (scris)

- Transcrierea din notație psaltică în notație liniară a cântărilor *Doamne strigat-am..., Să se îndrepteze...; Troparul Învierii și al Născătoarei de Dumnezeu*, pe cele opt glasuri.
- Analiza unuia din cele opt glasuri bisericești, de bază, cu următoarele cerințe:
 - genul: diatonic, cromatic sau enarmonic;
 - scara și tonalitățile în care se pot transcrie, cu anumite precizări;
 - semnul glasului;
 - formula melodică pentru luarea tonului, în funcție de tact;
 - cadențele;
 - mărturiile;
 - ftoralele;
 - asemănările și deosebirile dintre glasurile autentice și plagalele lor.

Bibliografie

1. Gr. Panțiru – *Notația și ehurile muzicii bizantine*, Editura Muzicală, București, 1971
2. Georgios Konstantinou, *Teoria și practica muzicii bisericești*, traducere și îngrijire ediție de Adrian Sîrbu, ediția a II-a, Iași, Asociația Culturală Byzantion, 2012
3. Stelian Ionașcu, *Gramatica muzicii psaltice pentru seminariile teologice și școlile de cântăreți*, București, Ed. Sophia, 2006
4. *Buchet muzical athonit, Dumnezeiasca Liturghie*, Ediția a II-a, București, Ed. Evanghelismos, 2009
5. *Buchet muzical athonit, Cântările utreniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2007
6. *Buchet muzical athonit, Cântările vecerniei*, vol. III, București, Ed. Evanghelismos, 2008
7. *Buchet muzical athonit, Stihirarul*, vol. 7, București, Ed. Evanghelismos, 2007

8. *Buchet muzical athonit*, vol. 8, Petru G. Filanthidis, *Doxastarul*, tomul I, București, Ed. Evangelismos, 2006
9. Macarie Ieromonahul, *Anastasimatar*, București, Ed. Editura Bizantină & Fundația Stavropoleos, București, 2002
10. Theodor Stupcanu, *Anastasimatar*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1929
11. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, București, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 1999

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU
FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ „SF. ANDREI ȘAGUNA”

GHID DE REDACTARE ȘI SUSȚINERE A
EXAMENULUI DE FINALIZARE A STUDIILOR
DOMENIUL: TEOLOGIE și
MUZICĂ

Pentru a finaliza studiile și a obține o diplomă de licență, fiecare absolvent al unui program de studii din cadrul FTEO2 este obligat să elaboreze și să susțină public o lucrare scrisă prin care își poate dovedi competențele pentru cercetare, dezbateri și prezentare publică a unor subiecte relativ noi sau de sinteză importantă.

Conținutul, formatul și publicarea lucrării de diplomă trebuie să se încadreze în regulile expuse în continuare.

În situația în care lucrarea va include o parte de cercetare pe subiecți umani (de exemplu, un *sondaj de opinie*), animale sau plante de experiență, este obligatoriu ca absolventul să obțină avizul Consiliului Facultății și, după caz, al Subcomisiei de Etică a Cercetării, înainte de efectuarea cercetării experimentale.

ALEGEREA, DOCUMENTAREA ȘI REDACTAREA LUCRĂRII DE DIPLOMĂ

Lucrarea de absolvire, la nivel de licență sau de master, trebuie să respecte un cumul de standarde academice: temă de cercetare relevantă pentru domeniu, acuratețe în redactare, aspecte teoretice definitorii, ipoteze de lucru și instrumente de cercetare, utilizarea corectă a aparatului critic, bibliografie actualizată și adecvată temei și domeniului.

Lucrarea de licență reprezintă o lucrare cu caracter științific pe care absolventul o realizează și o susține în fața comisiei de examinare în vederea obținerii diplomei de licență. Aceasta trebuie să conțină rezultate ale propriilor cercetări și investigații în domeniul temei alese, care vor deține ponderea principală în volumul lucrării, să demonstreze familiarizarea cu literatura relevantă pentru tema abordată, corectitudine din punct de vedere științific și metodologic, să aibă o structură logică și să fie redactată coerent, în stil științific, iar forma grafică să respecte normele academice specifice domeniului. Tema aleasă sau propusă este relevantă pentru specializarea absolvită.

Spre deosebire de aceasta, Lucrarea de disertație trebuie să demonstreze cunoașterea științifică avansată a temei abordate, să conțină elemente de originalitate în dezvoltarea sau soluționarea temei, precum și modalități de validare științifică a acestora. Prin conținutul său tematic, obiective, metodologie și conținut aplicativ, lucrarea de disertație trebuie să reprezinte un progres semnificativ în raport cu cerințele normale existente față de o lucrare de licență. Suportul bibliografic al lucrării de disertație trebuie să facă dovada că autorul acesteia a parcurs principalele lucrări de referință ale domeniului, din ultimii ani, atât din literatura de specialitate internațională, cât și din cea autohtonă. Tema lucrării de disertație se stabilește de către conducătorul de disertație împreună cu masterandul și se corelează cu programul de pregătire universitară de masterat, cu domeniul de competență al conducătorului de disertație. Tema disertației se aprobă de conducerea Departamentului în care se desfășoară studiile universitare de masterat.

Lucrările pentru obținerea diplomei de finalizare a studiilor se pregătesc, elaborează, editează și se susțin în limba de predare a programului de studiu. Excepții se pot face numai cu avizul Consiliului Facultății, în situații bine întemeiate.

I. Recomandări generale

1. Tematica și subiectul de cercetare a fiecărui student se stabilesc în cadrul tutoriatului științific și profesional de preferință de la sfârșitul penultimului an de studii, dar nu mai târziu de sfârșitul primului semestru al ultimului an de studii. Subiectul și tema de cercetare se pot alege din lista aprobată de Consiliul Departamentului / Facultății și făcută publică pe site-ul Facultății de Teologie și la avizierul facultății, propusă de fiecare cadru didactic cu drept de coordonare a lucrărilor de finalizare a studiilor, sau sunt definite prin împreună sfătuire a studenților cu cadrele coordonatoare în cadrul tutoriatului științific.
2. Studenții pot opta pentru una din temele sugerate de profesorii coordonatori, sau pot propune o temă proprie, ținând cont de temele de cercetare din facultate, de aptitudinile individuale, de nivelul de cunoștințe, precum și de existența perspectivelor de a continua cercetarea, la nivel de masterat și doctorat.
3. Se recomandă ca temele de cercetare să fie coordonate de profesori cu expertiza în domeniul de cercetare ales și nu în funcție de alte criterii.
4. După alegerea temei studenții vor întocmi și vor depune la secretariatul facultății o **cerere tip**, în care se **menționează titlul lucrării, semnată de candidat și avizată prin semnătură de coordonatorul lucrării**. În vederea evitării repetării temei precum și a suspiciunii de plagiat, directorul bibliotecii va pune la dispoziția candidaților studenți Registrul lucrărilor de Licență și Master astfel ca temele de cercetare alese să nu fi făcut obiectul cercetării în ultimii cinci ani.
5. Lista centralizatoare, cu repartizarea studenților pe teme și profesori coordonatori, devine definitivă în momentul aprobării în Consiliul Facultății.
6. Titlul lucrării de finalizare a studiilor se poate schimba cel mult o dată, cu avizul coordonatorului care constată schimbarea de perspectivă și de concluzii ale cercetării candidatului, formulându-se în acest sens o nouă cerere aprobată de Consiliul Facultății și cu urmărirea pașilor menționați, dar nu mai târziu de 15 mai a fiecărui an.
7. În acest sens cadrul didactic coordonator are obligația de a supraveghea procesul de elaborare a lucrării, prin îndrumări, sugestii, critică de specialitate și sfaturi profesionale.
8. Candidatul student sau masterand are obligația de a se arăta receptiv la recomandările de specialitate primite, de a respecta graficul întâlnirilor de lucru, fixat de coordonator, pe toată durata procesului de la alegerea temei până la prezentarea lucrării.

9. Transmiterea lucrării în format electronic și predarea în format fizic la secretariat și înscrierea la examenul de licență / disertație se face personal, de către student, conform termenului afișat de secretariat și cu respectarea precizărilor din Regulamentul ULBS și Metodologia Facultății de Teologie.

10. Cadrul didactic coordonator va preda la secretariat un referat de apreciere a fiecărei lucrări, propunând o notă. Notele vor fi numere întregi, fără zecimale.

II. Structura lucrării de licență / disertație

11. **Coperta** trebuie să conțină denumirea ministerului, a instituției și a facultății organizatoare de licență/master, mențiunea *Lucrare de licență / Lucrare de disertație*, date despre coordonator (nume, prenume, grad didactic și științific, după caz, Pr. Prof. univ. dr./Pr. Conf. dr./Lect. dr./Pr. Asist. dr.), date despre absolvent (nume, prenume), locul (Sibiu) și anul de susținere a examenului de licență. Se poate utiliza antetul facultății.

12. **Pagina de titlu** conține informații similare cu cele de pe copertă, cu deosebirea că în loc de *Lucrare de licență / Lucrare de disertație* este trecut titlul lucrării. Pagina de titlu este prima pagină luată în considerare la numerotare și este urmată de pagina care conține cuprinsul. Se poate utiliza antetul facultății.

13. **Cuprinsul** trebuie să reflecte întocmai conținutul lucrării, cu evidențierea clară a paginii la care se găsesc introducerea, nivelurile de conținut (capitole, subcapitole, paragrafe etc.), concluziile, bibliografia și anexele.

14. **Lista abrevierilor** (opțional) trebuie să reflecte abrevierile utilizate frecvent de autor pe parcursul lucrării; studenții vor opta pentru abrevierile consacrate în teologia românească.

15. **Introducerea** (licență/master – 5-10 p.) are rolul de a informa pe cititor/evaluator despre conținutul și obiectivele lucrării. În această parte a lucrării se vor prezenta pe scurt, următoarele aspecte: *încadrarea* lucrării într-un domeniu tematic, *motivația* alegerii temei, o prezentare sumară a *stadiului* cercetării respectivei teme, *obiectivele generale* ale lucrării (ipoteza de cercetare), *gradul de noutate* a temei, *metodologia* de cercetare folosită, *structura lucrării* – descrierea succintă a capitolelor și a legăturii dintre ele, precum și eventualele *limite* ale cercetării.

16. Conținutul lucrării se referă la capitolele, paragrafele și subparagrafele care alcătuiesc lucrarea, structurate într-o înlănțuire logică, fără a transforma textul într-o colecție de citate. Numărul de unități (capitole/paragrafe/subparagrafe) nu trebuie să fie exagerat, iar împărțirea pe unități nu trebuie să fie întâmplătoare, ci să reflecte în mod unitar, conținutul temei abordate.

Numărul de pagini al lucrării (incluzând introducerea, cuprinsul, concluziile și bibliografia), se va încadra în limitele următoare:

- Licență, programul Teologie Pastorală – minim 50, maxim 80 pagini;
- Licență, programul Muzică Religioasă – minim 30, maxim 60 pagini;
- Disertație, toate programele de master – minim 70 pagini, maxim 100 pagini.

17. Concluziile (licență / disertație – minim 2-3 p.) conțin prezentarea succintă a principalelor rezultate obținute în lucrare, urmărindu-se dacă ipoteza de lucru a fost sau nu confirmată (există și concluzii negative); vor fi menționate și eventuale probleme rămase deschise, precum și propuneri privind potențialele direcții viitoare de cercetare legate de tema abordată. Se recomandă punctarea aspectelor originale, a avantajelor și limitelor soluțiilor oferite.

18. Anexele reprezintă o parte opțională a lucrării, care vine să completeze, de obicei, partea aplicativă existentă în cadrul capitolelor, conținând tabele, imagini, coduri sursă etc.

19. Bibliografia va fi alcătuită prin menționarea tuturor izvoarelor și surselor de informare din care autorul s-a inspirat citându-le sau parafrazându-le pentru elaborarea lucrării de licență/master. Ea poate cuprinde și surse online scrise sau menționarea oricărui alt material în format audio, video sau de grafică care a fost folosit de candidat în argumentarea și formularea demonstrațiilor. Credibilitatea unei lucrări este strâns legată de aceste referințe bibliografice, care arată cât este de informat și de avizat autorul cu privire la actualitatea și necesitatea lucrării pe care o prezintă.

20. La sfârșitul lucrării se va anexa **Declarația pentru conformitate asupra originalității lucrării**, după modelul prezentat în Anexa 1 a Regulamentului ULBS, semnată de autor în original, precum și **Curriculum vitae** (biografia autorului).

III. Redactarea lucrării

21. Norme generale

Numărul de pagini nu reprezintă un scop în sine, acesta fiind însă stabilit de către candidat împreună cu coordonatorul în limitele precizate mai sus. Cazurile speciale vor fi argumentate de autor, avizate de coordonator și aprobate de directorul departamentului.

Imprimarea / Listarea se va face pe format A4, doar pe o singură parte a fiecărei foi. Lucrarea se va lega prin compactare-copertare, în 3 exemplare: 1 exemplar pentru arhiva instituției, 1 exemplar pentru coordonatorul științific și 1 exemplar pentru candidat.

Prezentarea informațiilor (expunerea, frazarea, exprimarea) trebuie să fie clară, concisă, la subiect și corectă gramatical. Trebuie evitată informația de prisos, care îngreunează înțelegerea textului. Se recomandă evitarea segmentării excesive a materialului elaborat iar, pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Este recomandabil ca în exprimare să nu se utilizeze argoul, să nu se abuzeze de utilizarea abrevierilor (atunci când sunt necesare, se precizează semnificația lor doar la prima apariție în text).

22. Formatări

- **Formatare pagină:** A4; # aliniamente: 3 cm, stânga, 2 cm, jos, 2, cm sus, 2, cm dreapta; portret; # margini non oglindă;
- **Formatare paragrafe:** # *corp de literă:* Times New Roman, 12 puncte pentru text, 10 puncte pentru notele de subsol; # *alinieră:* stânga-dreapta (Justified); # *spațierea:* 1,5 rânduri (înainte și după titlurile capitolelor se lasă două spații albe; înainte și după titlurile subcapitolelor câte un spațiu); # *alinieră paragrafelor noi:* la 1,25 cm (Paragraph – Indentation – Special – First line: by 1.25 cm);
- **Paginare:** # *poziția numărului paginii:* poziționat jos, centrat; # *numerotarea paginilor* începe cu pagina de titlu, care este considerată pagina 1 (dar pe care nu apare numărul paginii) și se continuă, până la ultima pagină (inclusiv lista bibliografică, anexele, CV, declarații etc.). Prima pagină pe care apare numerotarea este pagina care conține cuprinsul;
- **Titluri și subtitluri:** # *Titlurile capitolelor:* redactate cu majuscule, aldin (bold) TmsNR 14, poziționate centrat, # *Titlurile subcapitolelor:* redactate cu minuscule, aldin (bold), TmsNR 12, aliniat la 1,25 cm; Titlurile

subcapitolelor de rangul 2, 3 etc.: redactate cu minuscule, înclinat (italic), TmsNR 12, aliniat stânga și numerotate listă ierarhizată (1.1. xxx; 1.2. xxxxxx; 1.3.: xxx; 1.3.1. xxxxxxx; 1.3.2. xxxxxx; 1.3.2.1 xxxxxx etc.). În dispunerea titlurilor și subtitlurilor mai lungi se va avea în vedere păstrarea unor unități verbale în fiecare rând.

Citatele se marchează numai prin ghilimele. Pentru evidențierea citatelor se vor folosi ghilimele românești („...”). În situația unor **citate în citate** se respectă următoarea regulă: „... «...» ...”. Ghilimelele englezești (“...”) sau franțuzești («...») pot fi folosite numai în textele redactate în limba respectivă. Citatele mai mari de cinci rânduri vor fi retrase cu 1 cm. de la margine și vor fi separate de textul de bază printr-un rând pauză, atât înainte cât și după. În cazul în care anumite citate fragmentează prea mult lucrarea, acestea pot fi trecute în notele de subsol și au rolul de a completa și clarifica afirmațiile din textul de bază. Cu anumite excepții care țin de necesitatea internă și imediată a argumentării, citatele mai mari de o pagină vor fi trecute la sfârșitul lucrării, ca anexe. În general se recomandă ca citarea surselor principale să fie făcută direct din volumele colecțiilor consacrate ori a traducerilor recunoscute ale acestora (PG, PL, SC, PSB etc.) și nu prin intermediul unor autori moderni (PG, *apud* D. Stăniloae...).

23. Notele de subsol și trimiterile bibliografice

Împreună cu lista referințelor bibliografice (Bibliografia), notele și trimiterile bibliografice formează aparatul critic al lucrării. Cu unele excepții¹, indicele notei se așează la umărul cuvântului, înaintea semnului de punctuație. Acestea se notează continuu și se așază în subsolul paginii, nu la sfârșitul lucrării. În situații particulare, numerotarea poate fi reluată pentru fiecare capitol. Notele și trimiterile bibliografice se trec *numai în subsolul paginii*, în ordinea în care apar în text, și se numerotează cu cifre arabe. Sfârșitul fiecărei note sau trimiteri bibliografice se termină cu punct (.)²

Notele de subsol³ sunt explicații sau comentarii ale unor afirmații furnizate în textul de bază. Fiind informații secundare sau excursuri, ele sunt plasate în subsolul paginii pentru a nu întrerupe cursivitatea lecturii și a ideilor. Desigur, notele pot conține și

¹ În situația în care fragmentul citat nu este încadrat de explicații ale autorului sau este alcătuit din fraze întregi, nefragmentate, indicele notei se așează după punct sau ghilimelele finale.

² În sistemul românesc, semnul de punctuație folosit la separarea indicațiilor este virgula (,), nu punctul (.).

³ Notele pot fi introduse cu comanda scurtă Ctrl+Alt+F.

trimiteri la bibliografia din care a fost extrasă informația cu caracter secundar, tocmai menționată.

Trimiterile bibliografice sunt indicații cu privire la identificarea locurilor din lucrările folosite de autor pentru extragerea informațiilor sau a argumentelor folosite în textul de bază.

- **Sucesiunea informațiilor** într-o trimitere bibliografică: Prenumele⁴ și NUMELE⁵ autorului / autorilor⁶ sau ale coordonatorului de volum (ed./eds.), *Titlul și subtitlul operei*, numărul volumului, dacă este cazul, (+ Titlul colecției, dacă există), traducătorul și alte indicații (cum ar fi: realizatorul studiului introductiv, al indicilor și notelor etc.), locul publicării sau *sine loco* (s.l.), Editura (Editura Numele editurii), data editării sau *sine anno* (s.a.), pagina sau paginile (p.) de unde a fost preluat citatul/ideea. Opțional, titlurile lucrărilor în limbi străine pot fi traduse și plasate între paranteze drepte [], după titlul original. Pentru sursele patristice, din colecții cu valoare internațională (*Migne, Sources Chretiennes* etc.), este necesară și menționarea coloanei/coloanelor.

Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei* [Théologie de l'icône], traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 98.

CLEMENT Alexandrinul, *Pedagogul*, PG (Patrologia Graeca editată de J. P. Migne) vol. VIII, col. 156 C și 633 B [traducere de D. Fecioru în PSB vol. 4, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982].

- Citarea unui studiu dintr-o **publicație periodică**: Prenumele și NUMELE autorului / autorilor „Titlul și subtitlul studiului/articolului”, (scris cu regulă, între ghilimele), în *Numele revistei* (cu *italic, fără ghilimele*), numărul fascicolului/anul calendaristic și numărul paginii/-lor de la care s-a preluat citatul.

Ene BRANIȘTE, „Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.

- Citarea unui **studiu, a unui capitol / secțiuni** dintr-un volum colectiv (de ex. *proceeding-uri* ale unor sesiuni științifice, volume ale unor sesiuni

⁴ Prenumele și NUMELE autorului vor fi redactate integral; NU sunt acceptate doar inițialele.

⁵ Pentru evidențierea numelor de familie, acestea ar putea fi redactate cu majuscule reduse (Ctrl+Shift+K).

⁶ Dacă sunt mai mult de 2-3 coautori, se va menționa doar primul autor, urmat de sintagma et alii (adică, și ceilalți)

științifice, volume de studii, enciclopedii în care fiecare articol are indicat propriul autor etc.); după menționarea cu exactitate a autorului și a titlului lucrării vor fi indicate informații cu privire la denumirea volumului și a manifestării științifice, locul publicării, editură, an, pagini.

Ovidiu PECICAN, „Penurie și izolaționism versus dezvoltare și deschidere”, în *Spiritualitate și consumism în Europa unită*, [referatele Simpozionului Internațional „Spiritualitate și consumism în Europa unită”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia, 26-27 aprilie 2004], Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2004, p. 25.

- **Sursele electronice** se citează menționându-se autorul, titlul documentului, adresa electronică exactă și data consultării.

Institutul Național de Statistică: *Populația stabilă după principalele religii la recensământul din anul 2011 - rezultate preliminare* (Tabelul 8), disponibil la <http://www.recensamantromania.ro/wp-content/uploads/2012/08/TS8.pdf> (accesat la data de 15.02.2017).

Neagoe BASARAB, *Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teodosie* (ediție electronică), București-Chișinău, Editura Litera, p. 28, disponibil la <http://tineretulortodox.md/wp-content/uploads/2011/03/neagoe-invataturile.pdf> (accesat la data de 6.03.2017).

- În cazul unor cărți, volume, publicații postate în spațiul virtual ca *fotocopii* sau format PDF (a căror formă și paginație este identică cu originalul), citarea bazei de date sau a sursei electronice este inutilă.

24. Regurile de folosire a termenilor *Idem*, *Ibidem*, *op. cit.*, *apud* și *cf.* în notele de subsol

Idem/Eadem este un pronume latin care înseamnă „același/aceeași” și înlocuiește numele autorului/autoarei. Este utilizat cu litere cursive în referințe (note de subsol sau lista bibliografică) atunci când se citează o altă lucrare a autorului citat în nota precedentă.

Ibidem este un adverb latin care se traduce prin „tot acolo”. Acest termen se folosește atunci când facem trimitere la lucrarea citată în nota precedentă. Spre deosebire de *Idem*, acest termen se scrie numai cu caractere cursive: *Ibidem*. În limba română nu se utilizează

prescurtarea *Ibid.*, specifică limbii engleze. Este total exclusă folosirea lui *Ibidem* atunci când în nota anterioară sunt citate mai multe lucrări.

Folosirea titlurilor abreviate exclude necesitatea utilizării formulei *op. cit.* (*opus citatum*, adică „opera citată”), folosită pentru citarea aceleiași lucrări (întotdeauna ultima) a unui autor menționat într-o notă anterioară (însă nu în cea imediat anterioară, situație pentru care folosim *Ibidem*). În general se întrebuițează când în lucrare, autorul respectiv nu este citat decât cu o singură lucrare. Din acest motiv este exclusă utilizarea acestui mod depășit de citare. În locul abrevierii *op.cit.* se introduce primul cuvânt sau primele două cuvinte ale titlului operei citate.

Apud este o prepoziție latină care înseamnă „după” sau „la”, cu sensul de „preluat de la”. Se utilizează în cazul citării indirecte a unei surse sau lucrări, prin preluare de la un alt autor, după formula: autorul și titlul preluat, anul apariției, locul apariției, pagina, *apud* autorul și titlul utilizat, anul apariției, locul apariției, pagina.

Cf. este prescurtarea lat. *confer*, care provine din verbul *confero* = „a compara”. Se utilizează pentru a face trimitere la un alt loc sau la alte locuri din surse, ori la alte puncte de vedere decât cele ale autorului citat anterior (asemănătoare sau diferite).

Pentru exemplificare, redăm o succesiune de **trimiteri bibliografice** (1-6; 12-15), de **note** (9-11) și de **trimiteri la surse WEB** (16-17):

1. Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 98.
2. *Ibidem*, p. 6. [adică: Leonid USPENSKY, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004, p. 6.]
3. Alexandru CIORĂNESCU, *Viitorul trecutului. Utopie și literatură*, traducere de Ileana Cantuniari, București, Editura Cartea Românească, 1996, p. 222.
4. Nicolae BREBAN, *Riscul în cultură*, Iași, Editura Polirom, 1997, p. 15.
5. Ene BRANIȘTE, „Liturghia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.
6. IDEM [adică Ene Braniște], *Liturgica generală*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1982, p. 85.

7. Myrha Lot-Borodine, *La déification de l'homme selon la doctrine des pères grecs*, with a preface by Jean Daniélou, Cerf, 1970, p. 14.
8. EADEM [adică Myrha Lot-Borodine], *Nicolas Cabasilas: un maître de la spiritualité byzantine au XIV. Siècle*, Éditions de l'Orante, 1958, p. 23.
9. Aspecte legate de problematica dezvoltării personalității copiilor școlari se regăsesc în diverse lucrări de specialitate. Din motive explicabile, cele apărute înainte de anul 1989 nu tratează aspectele duhovnicești ale creșterii și educării copilului.
10. Detalii privind relația și mecanismele create între icoană și cuvântul liturgic pot fi aprofundate în lucrarea lui Dumitru A. VANCA, *Icoană și Cateheză*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2005. A se vedea mai cu seamă capitolele *Cunoașterea prin cuvânt și prin imagine* (p. 40-68) și *Analogie și complementaritate* (p. 169-192).
11. Linia aceasta cu privire la modul de înțelegere a imaginilor sfinte, radical diferită de cea a răsăritenilor, se datorează mai cu seamă teologilor franci care – traducând și analizând documentele Sinodului VII Ecumenic (Niceea, 787) – au alcătuit un text cunoscut sub numele *Libri Carolini*. Aceștia, deși nu resping hotărârile sinodului, par să justifice icoana doar în funcție de atributul său didactic, istoric și estetic, neglijând în special funcția sa liturgic- sacramentală. (cf. „Libri Carolini”, în *Catholic Encyclopedia*, disponibil la <http://www.newadvent.org/cathen/03371b.htm> (accesat la data de 18.02.2017).
12. Leonid USPENSKY, *Teologia*, p. 247. (deci nu *op.cit.*)
13. Emil CIORAN, *Istorie și utopie*, București, Editura Humanitas, 1992, p. 48.
14. Feodor M. DOSTOIEVSKI, *Crimă și pedeapsă*, traducere de Ș. Velisar Teodoreanu și I. Dumbravă, aparatul critic de Ion Ianoși, București, Editura Cartea Românească, 1981, p. 626.
15. Leonid USPENSKY, *Teologia*, p. 225.
16. *Concluziile Sfântului Sinod cu privire la desfășurarea și hotărârile Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din Creta (16-26 iunie 2016)*, disponibil la <http://basilica.ro/concluziile-sfantului-sinod-cu-privire-la-desfasurarea-si-hotararile-sfantului-si-marelui-sinod-al-bisericii-ortodoxe-din-creta-16-26-iunie-2016/> (accesat la data de 18.02.2017).
17. *Recensământul populației și locuințelor 2002*, disponibil la http://www.insse.ro/cms/files/RPL2002INS/index_rpl2002.htm (accesat la data de 15.02.2016).

IV. Lista bibliografică (Lista referințelor bibliografice)

Este lista tuturor lucrărilor folosite în cadrul tezei, pe care autorul le-a utilizat în documentare și în construirea conceptelor, ideilor sau argumentelor. Uneori se impune ca lista să fie lărgită chiar și cu lucrările din care nu au fost extrase citate, dar care i-au folosit autorului pentru înțelegerea temei abordate. Pentru onestitate și identificare a surselor folosite este nevoie ca fiecare intrare să conțină toate informațiile despre autor și lucrare așa cum apar pe foaia de titlu.

25. Reguli generale privind alcătuirea listei referințelor bibliografice

Lista referințelor bibliografice se plasează la sfârșitul lucrării, în *ordinea alfabetică* a numelor autorilor, *fără titlurile academice sau profesionale*, numerotată cu cifre arabe, așezată înaintea anexelor.

În cazul sfinților, apelativul „Sfântul” va fi pus înaintea numelui, și nu după, (e.g., Sfântul IOAN GURĂ DE AUR, *Omilii la ...*, și nu: IOAN GURĂ DE AUR, Sfântul, *Omilii la ...*), iar referința bibliografică va fi plasată la litera „I” din listă, în funcție de prenumele Ioan).

În conformitate cu normele Academiei Române, *sucesiunea informațiilor* este următoarea: NUMELE autorului, Prenumele, *Titlul lucrării* (scris cu italic), volumul, localitatea, editura, anul. Pentru un volum cu până la trei autori, *sucesiunea* numelor va fi separată de bara oblică (/), dar în situația în care sunt mai mult de trei autori (sau neprecizat în pagina de titlu), se va menționa primul autor urmat de expresia „*et alii*”, urmat de titlul cărții și de celelalte referințe bibliografice.

Numele editorilor va fi menționat înaintea titlului lucrării. Pentru situația cu mai mult de trei editori/coordonatori, vezi *supra*.

Pentru lucrările traduse în limba română sau cele cu studiu introductiv, prefață etc., după titlul lucrării și numărul volumului se vor specifica numele traducătorului și al celui care a făcut studiul introductiv, prefața etc., în ordinea în care apar în lucrarea respectivă.

Pentru un studiu sau o publicație apărută în periodice se trec: NUMELE autorului, Prenumele, „Titlul articolului” (regular și între ghilimele), în *Numele publicației* (italic), numărul/anul calendaristic, paginile.

Exemplu de listă a referințelor bibliografice:

BIBLIOGRAFIE

(sau *Listă bibliografică* sau *Listă a referințelor bibliografice*)

A. IZVOARE / SURSE⁷

1. *Biblia sau Sfânta Scriptură* (Ediție jubiliară a Sfântului Sinod), București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2001.
2. *** *Ceaslov*, Sibiu, 1985.
3. *** *Evangelhia*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1895.
4. Sfântul MAXIM MĂRTURISITORUL, *Ambigua* [col. PSB, vol. 80], traducere, introducere și note de Dumitru Stăniloae, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1983.

B. DICȚIONARE, ENCICLOPEDII, MANUALE

5. *** (The) Catholic Encyclopedia. An International Work of Reference, Robert Appleton Company, New York, 1913 sq.
6. BRANIȘTE, Ene / BRANIȘTE, Ecaterina, *Dicționar enciclopedic de cunoștințe religioase*, Caransebeș, Editura Diecezană, 2001.
7. BRANIȘTE, Ene, *Liturgica specială* (manual pentru institutele teologice), București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1985.
8. LECLERCQ, Henry / CABROL, Fernand (eds.), *Dictionnaire d'archéologie chrétienne et de liturgie*, Paris, 1907 sq.

C. LITERATURA SECUNDARĂ

⁷ Caracterul și tematica surselor trebuie adaptate în funcție de subiectul general. Spre exemplu, pentru o temă care tratează cultul în secolul al XIX-lea, lista surselor va fi extinsă și asupra cărților de cult de referință folosite în cercetare sau asupra unor colecții de texte vechi recunoscute.

Monografii⁸

9. SCHONBORN, Cristoph, *Icoana lui Hristos*, traducere de Vasile Răducă, București, Editura Anastasia, 1996.
10. USPENSKY, Leonid, *Teologia icoanei*, traducere de Teodor Baconski, București, Editura Anastasia, 2004.

Studii și articole

11. BRANIȘTE, Ene, „Liturgia Darurilor mai Înainte Sfințite”, în *Studii Teologice*, 3-4/1958, p. 176-192.
12. BREBAN, Nicolae, *Riscul în cultură*, Iași, Editura Polirom, 1997.
13. *** Cinstirea Sfintelor Icoane în Ortodoxie. Retrospectivă istorică, momente cruciale de stabilire a teologiei icoanei și de criză majoră, [Sesiunea anuală a Comisiei Române de Studiu și Istoria Creștinismului. Centrul Social-Cultural „Sfântul Paisie de la Neamț”, 13-15 septembrie, 2007, Mănăstirea Neamț], Editura Trinitas, Iași, 2008.
14. CIORAN, Emil, *Istorie și utopie*, București, Editura Humanitas, 1992.
15. DOSTOIEVSKI, Feodor M., *Crimă și pedeapsă*, traducere de Ș. Velisar Teodoreanu și I. Dumbravă, aparatul critic de Ion Ianoși, București, Editura Cartea Românească, 1981.
16. NOICA, Rafail, *Cultura duhului*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2002.
17. *** *Spiritualitate și consumism în Europa unită*, [Referatele Simpozionului Internațional „Spiritualitate și consumism în Europa unită”, organizat de Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia (26-27 aprilie 2004), Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2004. [acest volum va figura în lista bibliografică la litera S]
18. USPENSKY, Leonid, *et alii, Ce este icoana?*, traducere de Vasile Manea, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2005.

D. Surse WEB

19. *The Apostolic BIBLE*, Hardback ed., disponibil la <http://biblehub.com> (accesat la data de 15.02.2017).

⁸ Monografiile sunt cărți sau volume colective care tratează exclusiv o temă (mono/graphe) subiectul/tema dezbătută și în teza de doctorat.

20. *Concluziile Sfântului Sinod cu privire la desfășurarea și hotărârile Sfântului și Marelui Sinod al Bisericii Ortodoxe din Creta (16-26 iunie 2016)*, disponibil la <http://basilica.ro/concluziile-sfantului-sinod-cu-privire-la-desfasurarea-si-hotararile-sfantului-si-marelui-sinod-al-bisericii-ortodoxe-din-creta-16-26-iunie-2016/> (accesat la data de 18.02.2017).

21. Institutul Național de Statistică, *Recensământul populației și locuințelor 2002*, disponibil la http://www.insse.ro/cms/files/RPL2002INS/index_rpl2002.htm (accesat la data de 15.02.2016).

V. Anexele, tabelele și reproducerile (imaginile)

26. Anexele se numerotează crescător, pentru toată lucrarea (Anexa 1, Anexa 2 etc.) și se recomandă adăugarea unui titlu descriptiv (e.g., Anexa 1: *Lista mitropoliților din Țara Românească*). La fiecare anexă se va face apel cel puțin o dată pe parcursul lucrării. Înaintea setului de anexe, se pune o pagină de gardă a anexelor, care conține doar mențiunea ANEXE, centrată, la mijlocul paginii, scrisă cu fontul TmsNR, 20, bold. (Cuprinsul va indica doar numărul paginii de gardă a anexelor).

27. Tabelele, imaginile și figurile (imagini, diagrame, grafice, capturi de ecran etc.) vor conține un număr (ierarhic) și un titlu descriptiv (e.g., Foto 1: *Maica Domnului – Odigitria, sec. XIV, Mănăstirea Dintr-un Lemn*). Dacă este cazul, în text figurile și tabelele trebuie inserate în tabel, centrat. Se recomandă evitarea plasării figurilor sau a tabelelor înainte de prima lor menționare în text. Trimiterile vor fi marcate în textul de bază: Anexa 1, sau: fig. 3-6 și Tabelul 4 (scris normal); Tabelele, figurile și fotografiile trebuie însoțite de legendă (e.g. Tabelul 4: *Lista icoanelor praznicare din Colecția Arhiepiscopiei Alba Iulia* sau Tabelul 12: *Ponderea populației municipiului Alba Iulia, după confesiuni*).

PREZENTAREA PUBLICĂ A LUCRĂRII

Modul de prezentare al unei lucrări de licență în fața comisiei trebuie să fie pregătit la fel de atent ca și cercetarea în sine. Convingerea, siguranța, aplombul și răspunsurile clare sunt cea mai elocventă dovadă că autorul prezintă propria cercetare în care a investit nu doar timp și energie, ci și pasiune în căutarea de a răspunde sau clarifica probleme din teologie.

28. Prezentarea efectivă trebuie să conțină succint, cel puțin următoarele elemente: titlul, domeniul de cercetare și coordonatorul, motivația și scopul cercetării (inclusiv obiectivele secundare), stadiul cercetării și bibliografia relevantă, etapele mai importante ale cercetării și documentării, concluziile și aportul personal la înțelegerea subiectului tratat.

29. Susținerea lucrării în fața comisiei durează aproximativ 10-15 minute și trebuie să cuprindă principalele idei din conținutul lucrării, cu accent pe prezentarea elementelor de contribuție personală, obținute în cercetarea temei abordate etc. Deși este permisă folosirea unor schițe, candidații vor avea grijă ca prezentarea lor să nu fie citită cuvânt cu cuvânt de pe materiale redactate anterior, lăsând astfel impresia că lucrarea nu le aparține.

30. **Stilul prezentării** trebuie să fie clar, concis, elocvent, formulat în limbaj de specialitate și explicând eventualii termeni din alte specialități sau al căror sens a fost particularizat în cadrul licenței/ disertației.

31. Prezentări PowerPoint. În această situație, candidații vor avea grijă să încadreze întreaga prezentare în maximum 15 *slide*-uri (incluzând text, scheme, figuri, capturi de ecran etc., ce vor fi comentate în timpul susținerii). Studenții care vor opta pentru o astfel de prezentare, vor anunța secretariatul din timp pentru repartizarea în săli și pe grupe de studenți care folosesc același stil de prezentare. În alcătuirea slide-urilor se va evita utilizarea exagerată de text, a informațiilor cu un grad scăzut de relevanță pentru tema abordată, precum și citirea informației de pe ecran/slide. Se recomandă atenție la utilizarea elementelor de grafică și a rezoluției de proiectare, fără a se abuza de forme și culori, astfel încât acestea să faciliteze o prezentare estetică, focalizată pe aspectele principale din slide-uri.

➤ **Prezentarea** poate cuprinde următoarele elemente (*schemă orientativă*) :

- **Slide #1:** Introducere (*titlul, domeniul, numele absolventului, al conducătorului, enunțarea temei*).
- **Slide #2:** Scopul lucrării / *Obiectivele* propuse, formularea problemelor.
- **Slide #3:** Stadiul cercetării și bibliografia relevantă (*autori importanți care au tratat subiectul și prezentarea sumară și critică a modului lor de abordare*).

- **Slide #4:** Plasarea temei în contextul cercetării (*domeniu, abordări specifice, linii noi care vor fi urmărite și clarificate etc.*).
- **Slide #5:** Metoda de cercetare.
- **Slide #6:** Prezentarea celor mai importanți pași ai cercetării
- **Slide #7 – #11:**
- **Slide #12:** Menționarea unor aspecte relevante.
- **Slide #13:** Concluzii.
- **Slide #14:** Sublinierea originalității/gradului de dificultate.
- **Slide #15:** Direcții de cercetare în viitor / Aspecte rămase neclarificate etc.

32. După terminarea prezentării, membrii comisiei adresează întrebări candidatului pentru clarificarea unor aspecte din cadrul lucrării sau verificarea modului în care candidatul și-a însușit tehnicile de redactare și cercetare, pentru verificarea modului în care cunoaște subiectul și a valorificat bibliografia citată, pentru verificarea originalității lucrării etc.

PRECIZĂRI PRIVIND ETICA CERCETĂRII

ȘI PREVENIREA PLAGIATULUI

Lucrările de licență / disertație trebuie să fie originale, să respecte aspectele legate de proprietatea intelectuală și regulile antiplagiat. Se consideră plagiat însușirea, copierea totală sau parțială a ideilor, operelor altei persoane prezentându-le drept creații personale; comiterea unui furt literar, artistic sau științific.

DEX definește astfel plagiatul: “Acțiunea de a plagia; plagiere. Operă literară, artistică sau științifică a altcuiva, însușită (integral sau parțial) și prezentată drept creație personală” (<http://dexonline.ro/definitie/plagiat>).

Tipuri de plagiat:

1. **Preluare integrală** – Autorul prezintă pasaje întregi dintr-o altă operă, cuvânt cu cuvânt, ca și cum aceasta ar fi creația sa proprie.
2. **Copiere parțială** – Autorul copiază părți semnificative dintr-o operă și le prezintă ca și cum ar fi creația sa proprie.
3. **Copiere amestecată** – Autorul copiază paragrafe sau fraze amestecate, din diferite opere, fără indicarea surselor, pentru a se pierde urma surselor originale.

Pot fi reproduse exact texte din diverse lucrări, inclusiv cele traduse de autor sau preluate de pe Internet, fără a fi considerate plagiat, dacă sunt scrise între ghilimele și dețin referința precisă a sursei. Reformularea în cuvinte proprii a textelor care aparțin altor autori sau rezumarea ideilor acestora fără identificarea surselor care le-au generat este considerat plagiat.

În vederea evitării oricăror forme de plagiat, se recomandă ca îndrumătorii lucrărilor de finalizare a studiilor să aibă întâlniri periodice cu studenții astfel încât să poată supraveghea și să constate periodic progresul cercetării.

4. **Copierea deghezată** – Autorul preia linia de argumentare, exemplele și alte elemente de conținut ale sursei, dar modifică unele expresii, ordinea paragrafelor sau alte elemente pentru a face mai dificilă identificarea sursei.
5. **Copierea prin repovestire** – Autorul repovestește opera, fără a prelua cuvânt cu cuvânt conținutul, re-traducând prin sinonime sau formulări analoge conținutul acesteia.

6. **Auto-plagiarea** – Autorul preia integral sau masiv dintr-o lucrare proprie, anterioară, publicată în format carte sau articol (format clasic sau digital), fără a menționa că respectivul text a fost publicat anterior și fără indicarea informațiilor specifice ale jurnalului sau volumului în care a apărut prima dată (titlu, nume jurnal, număr, an, pagini; autor/editor, titlu volum, oraș, editură, an, pagini).
7. **Menționarea incompletă** – Autorul menționează numele sursei, dar nu include informațiile specifice (titlu de lucrare, an, editură, oraș, pagină); în felul acesta corectitudinea preluării nu poate fi verificată și se ascund pasaje preluate integral anterior sau posterior primei menționări.
8. **Menționarea incorectă** – Autorul oferă informații inexacte referitoare la sursa citată, făcând imposibilă identificarea și verificarea ei.
9. **Citarea mascată** – Autorul citează corect sursa între ghilimele, dar apoi preia paragrafe întregi din sursă fără a mai pune ghilimele. Deși atribuie un pasaj din textul său sursei, el maschează faptul că a preluat, fără referire, alte pasaje din aceeași sursă.
10. **Colajul** – Autorul citează corect sursele, dar întregul text nu este altceva decât un colaj din diferite surse, fără nicio contribuție personală a autorului.

Anexa 3.1:

Model de coperta

MINISTERUL EDUCAȚIEI

UNIVERSITATEA "LUCIAN BLAGA" DIN SIBIU

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ "SF. ANDREI ȘAGUNA"

Programul de studii (bold, TmsNR 14 centrat)

**LUCRARE DE LICENȚĂ /
DISERTAȚIE**

(bold, TmsNR 28, centrat)

COORDONATOR ȘTIINȚIC:

Grad univ. (**Pr. Prof. (Conf., Lect.)**)

univ. dr. Prenume Nume (bold,
TmsNR 14, aliniere la stânga)

ABSOLVENT:

Prenume Nume

(bold, TmsNR 14, aliniere la dreapta)

Sibiu

2024

(bold, TmsNR 12
centrat)

MINISTERUL EDUCAȚIEI

UNIVERSITATEA „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ „SF. ANDREI ȘAGUNA”

Programul de studii (bold, TmsNR 14 centrat)

TEOLOGIA CATAFATICĂ ȘI APOFATICĂ ÎN CORPUSUL SCRIERILOR DIONISIENE

(bold, TmsNR 26, centrat)

COORDONATOR ȘTIINȚIC:

Grad univ. (Pr. Prof. (Conf., Lect.)

univ. dr. Prenume Nume (bold,
TmsNR 14, aliniere la stânga)

ABSOLVENT:

Prenume Nume

(bold, TmsNR 14, aliniere la dreapta)

Sibiu

2024

(bold, TmsNR 12 centrat)

CUPRINS

(model)

INTRODUCERE	3
I. Titlul primului capitol	7
1.1. Titlul primului subcapitol.....	7
1.1.1. Titlul primului subparagraf ..	7
1.1.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	12
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
1.2. Titlul celui de-al doilea subcapitol.....	16
1.2.1. Titlul primului subparagraf ..	16
1.2.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	20
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
II. Titlul celui de-al doilea capitol	25
2.1. Titlul primului paragraf	25
2.1.1. Titlul primului subparagraf ..	25
2.1.2. Titlul celui de-al doilea subparagraf	29
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
2.2. Titlul celui de-al doilea paragraf	40
<i>ș.a.m.d.</i>	
<i>ș.a.m.d.</i>	
CONCLUZII	60
BIBLIOGRAFIE	63
ANEXE (opțional)	62
DECLARAȚIE DE AUTENTICITATE	67
CURRICULUM VITAE	